

Program hrvatskoga inovacijskog tehnologiskog razvijatka

Prvi korak prema gospodarstvu znanja

Program omogućuje neposrednu i slobodnu, ali interesnu suradnju istraživača i znanstvenika s gospodarstvenicima, radi stvaranja novih proizvoda čiji je nastanak utemeljen na znanju i potiče gospodarski razvoj

Ministarstvo znanosti i tehnologije predstavilo je prvi Vladin program koji, kako kažu, vodi prema gospodarstvu znanja. Odjel za tehnologiski razvitak i sustave Ministarstva znanosti izradio je, naime, Program hrvatskoga inovacijskog tehnologiskog razvijatka (HITRA), čiji predstavljaci ističu da bi bez njegove provedbe Vladin program »S faksa na posao« imao tek polovične rezultate.

O čemu je riječ? Program HITRA omogućuje neposrednu i slobodnu, ali interesnu suradnju istraživača i znanstvenika s gospodarstvenicima, radi stvaranja novih proizvoda čiji je nastanak utemeljen na znanju i potiče gospodarski razvoj. Kako ističu u Ministarstvu znanosti, HITRA unosi novi pristup prema istraživačkim programima, potičući zajedničke inicijative pojedinaca i grupa sa znanstvenoga i gospodarskog područja. Program tako predstavlja prvi korak prema novom ugovoru znanosti i društva, koji treba omogućiti da se znanje stvoreno u javnom istraživačko-razvojnem sektoru kapitalizira i komercijalizira kroz industrijski tehnologiski razvoj. Doprinos Vlade u tom smislu temeljen je na finansijskoj potpori zajedničkim istraživanjima znanosti i gospodarstva, poticanju fondova sjemenskog kapitala, potpora specijaliziranim istraživačkim mrežama i poticanje mobilnosti istraživača.

HITRA se temelji na dva potprograma: TEST (Tehnologiski istraživačko-razvojni projekt) i RAZUM (Razvoj na znanju utemeljenih poduzeća). Potprogram TEST predviđa financiranje pretkomercijalne istraživačke djelatnosti na razvoju novih tehnologija do faze izrade originalnih rješenja. Osnova TEST-a je da istraživači i gospodarstvenici ostvare direktnu suradnju sa subjektima iz znanstvenoga i gospodarskog sektora na poslovima razvoja novih proizvoda i tehnologija. Tim se programom predviđaju novi načini finan-

ciranja istraživanja. Financiraju se, naime, projekti i istraživači (a ne samo institucije), koji mogu, žele i znaju realizirati projekt.

Drugi potprogram – RAZUM, usmjeren je na financiranje poduzetničkih projekata (osnivanje, razvoj i rast poduzeća) temeljenih na novim tehnologijama, odnosno proizvodima više dodane vrijednosti. Program omogućuje više vrsta financiranja poduzetničkih projekata: bespovratnim sredstvima u visini do 30 posto vrijednosti projekta za razvojno-istraživačke djelatnosti koje se odvijaju u suradnji s istraživačkim i znanstvenim ustanovama; zatim komercijalnim zajmovima; kondicionalnim zajmovima u slučaju rizičnih projekata te potporama putem garancijskih shema.

Pred znanstvenike je tako postavljeno pitanje: Jeste li kao znanstvenik ikad pomislili postati poduzetnikom? Ili konkretnije: Jeste li ikad pomislili rezultate svojih istraživanja samostalno plasirati na tržište osnivanjem vlastita poduzeća? Na predstavljanju programa ponuđeni su i odgovori kako. Program HITRA pruža akademskom poduzetništvu snažnu podršku jer kroz potprogram TEST nudi testiranje tehnologiskih projekata za uključivanje u potprogram RAZUM, odnosno razvoj na znanju utemeljenih poduzeća.

S obzirom da je o čitavu projektu provedena tromjesečnajava na rasprava u kojoj su sudjelovali

gospodarstvenici i akademska zajednica, a program HITRA Vlada je prihvatile još u travnju prošle godine, Ministarstvo znanosti provelo je i prvi natječaj. Prijavljeno je ukupno 190 projekata, pa se u potprogramu TEST već finansira njih stotinjak, dok je program RAZUM u nešto sporijoj fazi. Među financiranim projektima našli su se tako: uređaj za energetski ultrazvuk (Brodarski institut u Zagrebu), ekološki prihvatljiva proizvodnja presadnika (Duhan-ski institut u Zagrebu), istraživanje postupka slađenja domaćih sorti pšenice (Prehrambeno teh-nološki fakultet u Osijeku), ali i projekti poput uzgoja žaba izvan prirodnih uvjeta (Veterinarski fakultet u Zagrebu), ekološki uzgoj jestivih puževa (Fakultet prirodonovjano-matematičkih znanosti i odgojnih područja) te djevičansko maslinovo ulje (Institut za poljoprivredu i turizam iz Poreča). U prvoj fazi financiranja je i projekt radnog naziva Hrvatska solarna kuća (Institut Ruđer Bošković).

Ministar znanosti dr. Hrvoje Kraljević o projektu kaže: »Riječ je o programu koji mijenja dosadašnji odnos između države kao promotora i financijera znanstvenih i obrazovnih ustanova, poduzetništva (koje očekuje praktična znanja i znanstvenika u vlastitim tvrtkama. Program dokaz novog pristupa znanosti i gospodarstvu, a ta se novina temelji na zajedništvu onih koji znaju s onima koji mogu. Podrška države postoji, ali je mnogo važnije usmjeriti na tržišnu provjeru, na stvaranje novih proizvoda i uslužnih jezgri koje će moći iskoristiti sve naše potencijale.« Posebnu privlačnost Kraljević vidi u neposrednoj povezanosti znanosti i poduzetništva.

Mirela Lilek

Samo 0,3 posto BDP-a za istraživanja

Sulaganjima u istraživanje i razvoj od 0,3 posto BDP-a, Hrvatska se nalazi pri dnu ljestvice. Iznad nje su Mađarska (0,33 posto BDP-a), Češka (0,68), Norveška (0,97), Irska (0,99), Finska (1,49), Njemačka (1,53), SAD (1,88), Koreja (1,98)

i Švedska (2,67).

Čak 90 posto hrvatskih istraživača ulazi u javni sektor istraživanja, dok ih industrijskom sektoru pripada tek desetak posto. U zemljama Europske unije broj istraživača u javnom i industrijskom sektoru izjednačen je.

Ako je proces globalizacije kao akulturacije prihvatio princip borbe za opstanak u prostoru iz životinjskog svijeta i prenio ga unutar ljudskog društva, onda se otvara pitanje jesmo li razumjeli globalizacijske procese u smislu tzv. liberalnoga globalizma i krije li on u sebi nasilje ili slobodu

Očuvanju identiteta u uvjetima globalizacije nasilja, dominaciji socijalnog darvinizma nad humanizmom i izborom koji se nalazi pred hrvatskim građanima, razgovarali smo s dr. Slavkom Kulićem, ekonomistom i interdisciplinarnim teoretičarem s Ekonomskoga instituta u Zagrebu, te članom Svjetskoga parlamenta.

● Kakav je položaj hrvatskoga građanina u odnosu na globalne društvene pojave, ali i konkretnu hrvatsku stvarnost?

Razina svijesti hrvatskih građana, neovisno o njihovo dobi, izuzetno je niska. Nemamo ispravne predodžbe ni o sebi, ni o svijetu država i interesa u kojem živimo, i to ima dalekosežne posljedice na daljnji kulturni i materijalni položaj pojedinca te naroda u cjelini.

Uzroci uglavnom leže u niskoj razini odgojne i obrazovne svijesti. Možemo reći da nemamo potrebnu razinu opće spojne svijesti koja se odnosi na jasan pojam i prema sebi i prema svijetu interesa i država. Ta svijest odnosi se na pojam jasnog samoodređenja u načinu proizvodnje života iz sebe. Kao inteligibilna bića možemo opti stati samo na moći iz sebe, jer po tuđoj moći i po »drugom« ne možemo. Za stanje u kojem jesmo ne možemo optuživati nikoga u Europi ili svijetu, već odgovornog subjekta moramo tražiti u samome sebi.

● Tvrđite da je naša sredina prihvativa kulturni memorijalna. Ako je tako, koje su okolnosti do toga doveli i koje pogoduju njegovu širenju?

- Okolnosti koje su omogućile

Dr. Slavko Kulić: Globalizacija očituje se u dokidanju nacionaliteta, tradicionaliteta i socijaliteta

Foto: Ranko Marković

Dr. Slavko Kulić, ekonomist i interdisciplinarni teoretičar s Ekonomskoga instituta u Zagrebu, član Svjetskog parlamenta

Globalizacija humanizma ustupit će mjesto globalizaciji nasilja

le da prihvatiemo kulturni mem nasilja daleko su dublje od onog što poimamo u kulturološkom smislu. Riječ je o tzv. disgenetičkom trendu unutar genetičkoga kôda hrvatskoga naroda koji se stoljećima mijesao s romanskim, bizantskim i germanskim memom, ali i genom. Naš problem nije, dakle, samo problem kulturnog mema, već i disgenetičkog trenda, u smislu mutacija, imitacija i replikacija - otuđivanja od onog što zapravo jesmo. Gubitak tog uvida u naš genetski i memetski kôd otvara pitanje znamo li zapravo tko smo kao subjekt kulture i civilizacije.

Problem otuđenosti ukazuje

da smo sve manje bili svoji, da smo se zapravo pokušali održavati i po »liniji manjeg otpora« prilagodavati diktirajućim uvjetima iz izvanjskih centara moći, misleći da možemo opstati po »drugom« - po tuđoj moći. Taj nas problem upozorava da moramo osvijestiti svoje stanje unutar genetskog i memetskog kôda koji nam omogućava opstanak na moći iz sebe, što znači da moramo respektirati naše kulturne i materijalne sposobnosti u proizvodnji života iz sebe. To moramo učiniti da ne bi došli do stupnja disgenetičkog trenda u kojem se više ne prepoznaće naše genetičko pripa-

danje naciji i kulturi.

Problem pripadanja javlja se kao uporište našeg identiteta pripadanja. Ako je točno da i naša genetska struktura ima u sebi principe prilagođavanja po principima prava jačega, ako je prihvatile taj princip u obliku globalizacije, i ako moramo napustiti tradicionalitet i nacionalitet kao kriterij u poнаšanju (jer je internacionalitet jači od našeg nacionaliteta), onda se pitam traže li naša znanost, kultura i obrazovanje neki drugi princip pripadanja nekom drugom unutarnjem identitetu koji bi nas držao kao subjekt kulture i civilizacije. To je važno tim više što će proces

globalizacije nasilja umjesto globalizacije humanizma biti sve jači i utjecajniji na naše oblike civilizacije. Otvara se pitanje kako i na koji način opstati kao nacionalitet, kulturni ili neki drugi identitet po nekom drugom principu pripadanja vremenu i prostoru u multikulturalnoj stvarnosti u kojoj i dalje teče genetsko i metetsko ispreplitanje.

● Kako se očituje globalizacija nasilja o kojoj govorite?

- U dokidanju nacionaliteta, tradicionaliteta i socijaliteta, s obzirom da globalizacija nasilja emitira i eksplandira princip borbe za prostor i izvore koji su pretpostavka opstanka. Ako je

proces globalizacije kao akulturacije prihvatio princip borbe za opstanak u prostoru iz životinskog svijeta i prenio ga unutar ljudskog društva, onda se otvara pitanje jesmo li razumjeli procese tzv. liberalnoga globalizma i krije li on u sebi nasilje ili slobodu. Pojam liberalnoga globalizma, kojeg su kreirali scijentisti (znanstvenici bez moralu) u sebi nosi prikriven sadržaj ove paradigme. Ona govori o slobodi, ali se ne kaže čijoj. Liberalni globalizam govori o slobodi moćnih i jačih, a ne govori o neslobodi većine.

To otvara niz pitanja razumijemo li ono što nam se nudi kao izvjesnost. Ako to nismo razumjeli, možemo sa sigurnošću tvrditi da će liberalni globalizam imati nesagledive kulturne i materijalne posljedice na naše memetsko i genetsko kretanje kao naroda subjekta kulture i civilizacije koja treba znati da svoj identitet može graditi samo na vlastitoj moći.

● Često govorite i o ekonomiji nasilja. Na koji je način ona prisutna u Hrvatskoj?

- Samom globalizacijom afirmira se ekspanzionizam kapital-odnosa koji se očituje u ekonomiji nasilja i biocidnim tehnologijama, s potporom fenomena »više, brže, radi-brže, više«. Taj je fenomen uveo ekonomiju nasilja u nama pripadajući prirodni prostor. I mi dijelimo sudbinu sa svijetom po onečišćenju, kontaminaciji, i trpimo posljedice bez obzira što ne proizvodima ono iz čega ta toksičnost proizlazi. U svoj smo prostor primili sve nedaečke ekonomije nasilja, ali do rezultata te ekonomije ne možemo doći jer je kapital taj koji prisvaja višak, bilo kao jeftiniji rad ili sve jeftinije sirovine. Taj problem ekonomije nasilja u punom smislu proizvodi i stvara posljedice koje se očituju kroz klimatske promjene i kroz suvremenu patologiju živog svijeta koja govori da nismo oslobođeni svih onih opasnosti koje dolaze od biocidnih tehnologija i klimatskih promjena. Držim da svi oblici života u Hrvatskoj idu ka nestajanju i izumiranju. No, nama, čini se, nije važno kako oživjeti prostor i u njemu stvarati organsku tvar. S obzirom da pripadamo onom mentalnom sklopu koji organsku tvar troši, a ne stvara, prijeti nam opasnost da nas u ovom prostoru bude sve manje.

● Skloni ste tvrditi da nije zabrinjavajuća niska razina proizvodnje, već sposobnosti za proizvodnju?

- Tisak upozorava na važnu stvar - da kulturna i materijal-

Problem otuđenosti ukazuje da smo sve manje bili svoji, da smo se zapravo pokušali održavati i po »liniji manjeg otpora« prilagođavati diktirajućim uvjetima iz izvanjskih centara moći misleći da možemo opstati po »drugom« - po tuđoj moći

na proizvodnju pada, a da potrošnja istodobno raste. Nikad nisam vidio problem samo u padu društvene proizvodnje, već u padu svake sposobnosti za proizvodnju. Riječ je o problemu trogeneracijskog sindroma: naša djeca ne znaju napraviti alat svojih djedova, a postindustrijske tehnologije nisu im dostupne jer su skupe. Sve više se prepoznajemo kao narod koji troši sve što svijet proizvodi, a da svakog dana proizvodimo sve manje onog što trošimo. Pitanje jest je li problem to beskonceptičko stanje koje je našu stvarnost gurnulo na trgovačku konцепциju opstanka.

Zamjena teze da treba smanjiti i potrošnju, kada smo smanjili proizvodnju, otvara cijeli niz pitanja neće li i cijena našega rada upravljanog kapitalom dobiti svoju pravu cijenu, da ćemo moći kupiti onoliko dobara od svijeta koliko će vrijediti naš rad. Ta cijena rada bit će svakog dana sve niža i uskoro ćemo se morati sastati u općoj spojnoj svijesti o onome što uistinu jesmo i svijesti da ćemo moći trošiti samo ono što možemo i sami stvarati.

● Kad Vas sluša, čovjek lako može dobiti pesimističnu i bezizlaznu sliku naše stvarnosti. Postoji li uopće danas u Hrvatskoj izbor između preživljavanja i očuvanje?

- Sve što se događa u prostoru unutar nas kao subjekata kulture jest borba za preraspodjelu onoga što je preostalo. Znači, odvija se borba za preživljavanje. Čin solidarnosti i suodgovornosti unutar ovog naroda gotovo da i ne postoji. Akcija u kojoj se putem telefona iskazuje solidarnost za one

koji su na neki način hendikepirani, pokazuje da nismo ljudi bez osjećaja odgovornosti, ali da se sigurno radi o problemu organizacije društvenog života i socijalizacije u prostoru bez obzira na razornu snagu kapital-odnosa. Ne možemo reći da naš intelekt, moral ili emocionalna inteligencija ne emitiraju odgovornost prema drugom. No, otvara se pitanje u kojоj je mjeri aktualna upravljačka struktura ta koja ovaj problem izostavlja ili ispravno postavlja. Sustav socijalnih odnosa kojem pripadamo trebao bi se kroz preraspodjelu nacionalnog dohotka brinuti za život onih koji su iz nekog razloga izvan kapital-odnosa.

● Kao pozadina nekih Vaših tvrdnji stoji koncepcija socijalnog darvinizma. Možete li, u skladu s tim, reći kakve su onda osobine pojedinaca koji u hrvatskom društvu danas mogu i znaju opstati i preživjeti?

- U ovom beskonceptičkom stanju sve manje sve agresivnijih ljudi u borbi za preraspodjelu naglašava način prisvajanja s pozicija političke ili stечene moći, a zaboravlja na druge. Tu prepoznajemo problem tzv. apostata ili androida, ljudi koji su instrumentalizirali svoj um, koji sve manje misle na druge, nastojeći ugrabiti više. I mi se nalazimo u situaciji da sve manje ljudi postaje sve većim vlasnicima. Ako to nije sporno, onda spornim postaju druga pitanja. Ako naša prava na održavanje elementarne slobode - zdravlja - njegova očuvanja ili otklanjanja bolesti proizlaze iz prava privatnog vlasništva, temeljno je pitanje nije li zdravlje kao vrijednost sve većeg broja ljudi ugrožena

Pojam liberalnoga globalizma, kojeg su kreirali scijentisti (znanstvenici bez moralu) u sebi nosi prikriven sadržaj te paradigme. Ona govori o slobodi, ali se ne kaže čijoj. Liberalni globalizam govori o slobodi moćnih i jačih, on ništa ne govori o neslobodi većeg broja ljudi na svijetu

jer nemaju ništa.

Proces u kojem sve manji broj ljudi postaje vlasnikom svega znači da problem slobode i demokracije većine postaje upitan i njemu kao da se nitko ne suprotstavlja - pa ni sama znanost. Ako je scijentizam definirao paradigme nasilja, a scijentisti postali najamni radnici moćnih, otvara se pitanje istinskih znanstvenika koji su od istraživača postali pretraživači i na koncu promatrači propadanja i nestajanja života u ovom prostoru. Znanost je u središtu pažnje života, pa me zabiljejava i to da znanstvenici na ovom prostoru šute. Odgovornost je na istinskoj znanosti koja obuhvaća sva tri tipa inteligencije: emocionalne, intelektualne i kulturne. Na ovom prostoru nisu problem androidi, ljudi instrumentalizirana uma, već oni koji o tome šute.

● Kako sâm obrazovni sustav priprema djecu, jednog dana »novoga čovjeka« koji će u budućnosti biti (ne)spreman za proizvodnju?

- S obzirom da se nalazimo u okolnostima, ne samo ekonomije nasilja, već i globalnog nasilja, u kojima je humanizmu odzvonilo jer su na djelu androidi, postavlja se pitanje jesu li scijentizam i edukacija u funkciji manipulacije manjine većinom. A izvan edukacije nema egzistencije. Prešutno prihvaćamo činjenicu da su obrazovne institucije u funkciji pripreme ljudi za nasilje, a ne za očuvanje. Dakle, sustav socijalnog obrazovanja priprema ljudi za opstajanje. Nemačkoj edukacije za očuvanje jer nemamo takve koncepcije opstanka i razvoja života. Sve je danas zarobljeno paradigmama koje u sebi nose nasilje i nasilno prisvajanje svega. Taj proces koncepcije neoliberalizma kao neoimperializma, upućuje da se znanost, obrazovanje, kultura i informacija, dakle, cijeli mentalni kompleks nalazi u funkciji koncepcije nasilja koja se očituje u kodifikaciji principa prava jačeg i unutar ljudske vrste u smislu svjetskog poretka.

Onaj tko to neće prihvati voljom, prihvatiće ga silom, jer će biti izopćen, a kao endem ne može opstati jer ne proizvodi moć za opstanak. Dakle, on se priklanja principu manjeg otpora i prihvataču tuđu moć kao svoju imovinsku snagu za opstanak, tu gdje jest, ali na sve nižoj razini - do nestanka. Da ponovim, identiteta na tuđoj moći nema. Identitet pojedinca i naroda moguć je samo na moći iz sebe jer su ljudi

inteligentna bića sposobna da proizvode svoj život iz sebe, za sebe, u smislu samoodređenja, a u suradnji s drugim narodima i subjektima kulture.

Onaj koji to nije razumio, nestat će, asimiliratiće se i prihvati disgenetički trend da bi opstao kroz neku mutaciju koja sve više gubi vezu s onim što je bio u svom identitetu. To su ljudi koji se vrlo lako prilagodavaju nasilju kroz različite metode i oblike nasilja.

● Kad govorimo o budućnosti, u obzir možemo uzeti i razvojne strategije po pojedinim područjima koje na neki način oblikuje gotovo svaka država. Još prije nekoliko godina ustvrdili ste da su sadašnje strategije razvoja u stvari strategije nasilja.

Suvremene strategije računaju na genetske i memetske slabosti pojedinca i naroda u kojima su već urođeni prilagodavanja nasilju i nasilnim promjenama. One grade svoju moć na bespomoćnosti pojedinca i naroda, tako da mu kroz paradigme scijentizma nude ono što mu zapravo neće osigurati ili dati. One manipuliraju svijetom i životom s pomoću scijentističkih paradigmi koje u sebi uobličavaju nasilje, a iako pojavno obećavajuće, ljudima niske razine svijesti nisu razumljive.

Drugim riječima, one počivaju na socijalnom darvinizmu, a »prodaju« se kroz paradigmu liberalnoga globalizma, neoliberalizma koji je ukinuo ono što zagovara - slobodu, demokraciju, ljudska prava, itd. Tim paradigmama upravo je odzvano jer se globalni poredak preustrojava prema smanjenju ljudskih sloboda da bi odražao odnose nadređenosti i podređenosti. Liberalni globalizam vraća se kao imperijalizam na one paradigme i oblike civilizacije koje osiguravaju trajnu dominaciju radi eksploatacije. To osiguravaju scijentisti, koji su u službi nasilja globalnih poredaka moći, u funkciji represije i militarizacije. Dosad su se optuživale različite političke opcije i u njihovoj promjeni su se tražila rješenja. Za sve bismo mogli optužiti scijentiste.

Međutim, problem je u edukaciji za nasilje - društvo odgaja i priprema pojedinca za nasilje, jer mu je egzistencija uvjetovana edukacijom, a ona zakonito proizlazi iz globalizacije, u ovom slučaju ne humanizma, već nasilja. Otvara se pitanje u čijem su zapravo najmu obrazovne institucije. Liberalni globalizam za svoje potrebe uvjetuje edukaciju, a ona uvjetuje

Ne pristajem na tezu da su Hrvati »aberirani« narod

● Postoje li primjeri pozitivne selekcije u našem društvu?

- Obrata u ljudskom razmišljanju nema jer smo pristali da preostale sposobnosti zaposlimo u funkciji zarobljavanja, što smo pristali na iskrivljenošću kao ispravnost u načinu proizvodnje života. Tu je problem odgovornosti znanstvenika, ljudi za sebe drže da su intelektualci, ljudi koji su skinuli blendu s emocionalne, intelektualne i kulturne inteligenčije.

Sve to upućuje da ne možemo pristati na tezu nepripadanja inteligentnim bićima jer u svojoj genetskoj i memetskoj mapi imamo jednaku sposobnost da proizvedemo svoj život iz sebe u suradnji s drugim narodima.

Ne mogu pristati na tezu da su Hrvati »aberirani« narod, narod koji odstupa od dinamičkog načela razboritog i odgovornog razmišljanja o svom bitku u ova-

ko kvalitetnom prostoru.

● Prema tome, može li se uopće govoriti o koncepciji održiva razvijta Hrvatske?

- Nema održiva razvijta na tuđoj moći. Postoji samo postojanje u propadanju ili život na sve nižoj razini kvalitete i gubitak vlastitih sposobnosti i mogućnosti, što je imanentno procesu kapitalizacije iz vanjskih centara moći.

pojedincu egzistenciju. Tamo gdje edukacija priprema pojedinca za nešto drugo izvan koncepcije nasilja, npr. za humanizam, ti ljudi ostaju nezaposleni jer globalizacija humanizma nema. Liberalni globalizam priprema ljudi samo za nižu razinu smisla, za svijet stvari, za profit, a ne za višu razinu smisla, za očovječavanje.

Sve reforme obrazovnog sustava, i kod nas i u inozemstvu, zapravo su usmjerene u pravcu pripreme ljudi za nasilje, za »svijet stvari«, a o očovječavanju nema ni govora ni programa. Radi se o edukaciji za različite oblike civilne i vojne torture, bržeg prilagodavanja većine manjini, prilagodavanja humanoida potrebama androida. Taj proces zahvatio je planet Zemlju i ona stenje pod spiralom nasilja. Zašto? Upravo zato jer scijentisti daju legalitet sili i nasilju, znači arhitekturi ustrojstva svijeta na sili, a ne na humanizmu. Otvara se pitanje imamo li objektivnu sliku događanja u društvu i svijetu, ako su i scijentisti pristali biti u funkciji nasilja? Za rezultate prirodnih znanosti znamo da se zloupotrebljavaju, ali se otvara pitanje kakvo je stanje u društvenim znanostima. Kasnimo li tu smisao, pa ne znamo odgovoriti što se objektivno događa u našoj stvarnosti? Je li literatura iz koje se uči također falsifikat takva scijentizma?

Prešuće li se dekontaminacija i onečišćenje u prostoru, kad

već znamo da prirodne znanosti nisu dorečene u svojim izumima? Zaključno bi se moglo reći da upravo scijentizam društvenih znanosti sve jače utječe na taj tzv. primitivni mentalitet ljudi s niskom razinom svijesti koji nije u stanju da odgonetne što se ustvari događa.

Scijentizam je napravio paradigme koje se uče u školi, ali su pogrešne. Primjerice, tko je razvijen, a tko nerazvijen, bogat ili siromašan? Te paradigme su lažne, a upotrebljavaju se i u svakodnevnu govoru, ali i pri donošenju odluka liberalnoga globalizma. Lažni civilizatori scijentizma govore da svi na taj način mogu postati razvjeni i bogati.

● Ne pokušavaju li upravo to učiniti antiglobalistički pokreti na Zapadu?

- Da, to je još jedan primjer. No, zašto se u javnosti antiglobalizam prihvata kao terorizam koji treba ugušiti policijom, kad se zna da je to paradigma scijentista u funkciji liberalnoga globalizma kao globalnog terorizma manjine nad većinom. Gdje smo mi u razumijevanju tih fenomena, živih događanja, jedno je od presudnih pitanja koje upućujem znanstvenicima. Zašto smo pristali da se društvo i svijet pretvore u robu, da sve uđe u cirkulaciju i postane utrživo za svaku cijenu?

Protesti osviještenog dijela svijeta kroz antiglobalističke

prosvjede nisu u nas prihvaćeni kao pridruživanje pokretu otpora liberalnom globalizmu kao globalnom terorizmu. Androidi su ljudi instrumentalizirani umi i čuvari liberalnoga globalizma u funkciji sile i nasilja, u funkciji širenja prava jačeg. I našoj stvarnosti prijeti opasnost od ultraliberalizma koji pretendira na vlast i nudi projekt vladanja. To su ljudi koji nude koncepciju vladanja mutanata, genetičkih i memetičkih disidenata i replikanata. Oni koriste intelekt za snalaženje u okolnostima nametnutog socijalnog darvinizma kroz proces prilagodavanja i zalažu se za isprazni univerzalizam koji štiti androide i mutantne koji su preuzeli sve sfere društvenog života.

Dakle, to su problemi koji i ovom narodu prijeće da dođe do nacionalne države u fazi liberalnoga globalizma. Nije slučajno da borba političkih stranaka destruira državu nužde, državu koja je u funkciji kapitalističkih interesa stranaca u ovom prostoru. Ta država i ta politička borba u kojoj ultraliberali zadobivaju prostor vladanja suprotstavljena je interesima domaćih poduzetnika, radnika i naroda. Ta borba ne dopušta da se konstituira bilo koji tip vlasti države razuma u kojoj će domaći poduzetnici i narod ostvariti konsenzus o načinima opstanka u okolnostima liberalnoga globalizma.

● Kako onda objašnjavate odnos između dužničkog odnosa države prema svjetskim centrima finansijske moći i slobođe pojedinaca, građana?

- Tamo gdje je pojedinac (narod) ušao u dužničko-vjerovničke odnose iza kojih ne zna živjeti, u kojima je život prepustio tuđoj moći, govori da je i pojedinac (narod) odustao od potrebe za vlastitom moći, slobodom i demokracijom. Pojedinac i društvo koji su dužni centrima moći dužni koliko i mi, nemaju mogućnosti za raspravu o slobodi, demokraciji i ljudskim pravima. Svoj smo konformitet i način proizvodnje preduboko utemeljili na tuđoj moći, o čemu govorи visina inozemnog duga koji se ne smanjuje bez obzira na promjenu vladajuće elite. Dapače, on se povećava, a to znači da ništa ne mijenjam u načinu života. Iza političkog determinizma stoje opasne riječi koje se ne ostvaruju, a i ne mogu se ostvariti tako da se bitak naroda sve dublje gura u dužničke odnose.

Vedran Horvat